

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 ja 11 f §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa Euroopan yhteisön direktiivi niin sanotun yritysneuvostodirektiivin ulottamisesta koskaan Isoa-Britanniaa. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia siten, että lain kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevien säännösten soveltamisala laajennetaan koskemaan Isoa-

Britanniaa ja erityisen neuvotteluryhmän jäsenmäärä lisätään kahdeksaantoista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 15 päivänä joulukuuta 1999, jolloin direktiivi on määrä täytäntöönpanna muissakin Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Eurooppalaisen yritysneuvoston perustamisesta tai työntekijöiden tiedottamis- ja kuulemismenettelyn käyttöön ottamisesta yhteisön laajuisissa yrityksissä tai yritysryhmissä annettu neuvoston direktiivi, jäljempänä yritysneuvostodirektiivi, on annettu Maastrichtin sopimuksen sosiaalipöytäkirjaan liittyvän sosiaalipolitiikkasopimuksen 2 artiklan 2 kohdan nojalla eikä sen vuoksi koske Isoa-Britanniaa. Koska Amsterdamin sopimuksen (SopS 55/1999) myötä Iso-Britannia liittyy sosiaalipolitiikkasopimukseen, on muun ohessa annettu neuvoston direktiivi 97/74/24 yritysneuvostodirektiivin ulottamisesta koskemaan Yhdistynyttä Kuningaskuntaa, jäljempänä laajentumisdirektiivi. Tämä direktiivi on annettu Euroopan yhteisön perustamisopimuksen artiklan 100 nojalla. Yritysneuvostodirektiivin Suomi on täytäntöön pannut 22 päivänä syyskuuta 1996.

Laajentumisdirektiivillä ulotetaan yritysneuvostodirektiivi koskemaan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa (art. 1). Erityisen neuvotteluryh-

män jäsenten enimmäismäärä lisätään seitsemästätoista kahdeksaantoista, koska direktiivi lisää yritysneuvostodirektiivin soveltamisalaan kuuluvien valtioiden määrän kahdeksaantoista (art. 2). Kuten yritysneuvostodirektiivin 13 artiklassa niin myös laajentumisdirektiivin 3 artiklassa mahdollistetaan direktiivin toteuttaminen myös ennen sen täytäntöönpanoa tehdyllä sopimuksella, joka koskisi yrityksen koko henkilöstön ylikansallista informointia ja konsultointia (art. 3). Jäsenvaltioilla on direktiivin täytäntöönpanemiseksi kahden vuoden määräaika, joka päättyy 15 päivänä joulukuuta 1999 (art. 4).

Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (725/1978), jäljempänä yhteistoimintalaki, 2 §:n 4 momentin mukaan säännöksiä kansainvälisestä konserniyhteistyöstä sovelletaan konserniyhteistyöhön Suomessa ja säännöksiä kansainvälisestä konserniyhteistyöstä Euroopan talousalueella Isoa-Britanniaa lukuun ottamatta. Lain 11 f §:n mukaan erityisessä neuvotteluryhmässä on vähintään kolme ja enintään seitsemäntoista jäsentä. Yritysneuvostodirektiivin täytäntöönpanoa koskevan yhteistoimintalain muutoksen (614/1996)

mukaan yhteistoimintalakia ei kuitenkaan sovelleta niihin konserneihin, joissa on tehty ennen lain voimaantuloa koko henkilöstöä koskeva sopimus ylikansallisesta konsernin johdon ja henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta.

Edellä esitetyn perusteella direktiivin täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan muutettavaksi yhteistoimintalain 2 §:n 4 momenttia siten, että lain soveltamisala laajennettaisiin koskemaan Iso-Britanniaa. Lisäksi lain 11 f §:n 1 momenttia olisi muutettava siten, että erityisen neuvotteluryhmän jäsenmäärä lisätään kahdeksaantoista.

2. Esityksen vaikutukset

Arvion mukaan yritysneuvostodirektiivin soveltamisalan laajeneminen Iso-Britanniaan merkitsisi, että yritysneuvostodirektiivin piiriin tulisi Euroopan talousalueella lisää noin 200 yritystä, joista 110 yrityksen kotipaikka on Iso-Britannia.

Esityksestä ei aiheudu yrityksille merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä

2 §. *Soveltamisala.* Voimassa olevan säännöksen mukaan kansainvälinen konserniyhteistyö ei koske Iso-Britanniaa. Tämän vuoksi säännöksen soveltamisala ehdotetaan tältä osin laajennettavaksi.

11 f §. *Erityinen neuvotteluryhmä kansainvälisessä konserniyhteistyössä.* Nykyisen säännöksen mukaan erityisessä neuvotteluryhmässä on enintään seitsemäntoista jäsentä. Tämän vuoksi direktiivin mukaisesti ehdotetaan jäsenten enimmäismäärä lisättäväksi kahdeksaantoista.

2. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 15 päivänä joulukuuta 1999, jolloin laajentumisdirektiivi on määrä täytäntöönpanna

muissakin Euroopan talousalueen jäsenvaltioissa. Yhteistoimintalain kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä ei kuitenkaan sovellettaisi niihin yhteistoimintalain soveltamisalaan ehdotetun lain myötä tuleviin konserneihin, joissa on lain voimaan tullessa koko henkilöstöä koskeva sopimus ylikansallisesta konsernin johdon ja henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta.

3. Asian valmistelu

Ehdotetut yhteistoimintalain muutokset on valmisteltu työministeriössä virkatyönä eikä työmarkkinaosapuolilla ole ollut niistä huomautettavaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 ja 11 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/1978) 2 §:n 4 momentti ja 11 f §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 614/1996, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Konserniyhteistyöstä säädetään 11 b — 11 g §:ssä. Säännöksiä kansallisesta konserniyhteistyöstä sovelletaan konserniyhteistyöhön Suomessa ja säännöksiä kansainvälisestä konserniyhteistyöstä Euroopan talousalueella. Kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta olevan konsernin yrityksiin ja liikkeisiin talousalueella, jos konserni on nimennyt edustajakseen tässä asiassa suomalaisen yrityksen tai, jollei edustajaa ole nimetty, jos suomalainen yritys työllistää suurimman määrän työntekijöitä Euroopan talousalueella.

11 f §

Erityinen neuvotteluryhmä kansainvälisessä konserniyhteistyössä

Erityisen neuvotteluryhmän tehtävänä on neuvotella konsernin johdon kanssa kansainvälisen konserniyhteistyön järjestämisestä. Sitä koskeva sopimus on neuvotteluryhmän enemmistön hyväksyttävä. Erityinen neuvotteluryhmä kokoontuu konsernin johdon kanssa sen kutsusta. Aloite voi tulla joko konsernin johdolta tai konsernin henkilöstöltä 11 c §:n mukaisesti. Erityisessä neuvotteluryhmässä on vähintään kolme ja enintään 18 jäsentä.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä joulukuuta 1999. Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta niihin tässä laissa tarkoitettuihin konserneihin, joissa on tämän lain voimaan tullessa koko henkilöstöä koskeva sopimus ylikansallisesta konsernin johdon ja henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Maija Rask

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 2 ja 11 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/1978) 2 §:n 4 momentti ja 11 f §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 614/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Soveltamisala

Konserniyhteistyöstä säädetään 11 b — 11 g §:ssä. Säännöksiä kansallisesta konserniyhteistyöstä sovelletaan konserniyhteistyöhön Suomessa ja säännöksiä kansainvälisestä konserniyhteistyöstä Euroopan talousalueella *Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa lukuun ottamatta. A lueesta, jolla kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä sovelletaan myös, käytetään jäljempänä nimitystä Euroopan talousalue.* Kansainvälistä konserniyhteistyötä koskeva säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta olevan konsernin yrityksiin ja liikkeisiin talousalueella, jos konserni on nimennyt edustajakseen tässä asiassa suomalaisen yrityksen tai, jollei edustajaa ole nimetty, jos suomalainen yritys työllistää suurimman määrän työntekijöitä Euroopan talousalueella.

Ehdotus

2 §

Soveltamisala

Konserniyhteistyöstä säädetään 11 b — 11 g §:ssä. Säännöksiä kansallisesta konserniyhteistyöstä sovelletaan konserniyhteistyöhön Suomessa ja säännöksiä kansainvälisestä konserniyhteistyöstä Euroopan talousalueella. Kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta olevan konsernin yrityksiin ja liikkeisiin talousalueella, jos konserni on nimennyt edustajakseen tässä asiassa suomalaisen yrityksen tai, jollei edustajaa ole nimetty, jos suomalainen yritys työllistää suurimman määrän työntekijöitä Euroopan talousalueella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 f §

*Erityinen neuvotteluryhmä kansainvälisessä
konserniyhteistyössä*

Erityisen neuvotteluryhmän tehtävänä on neuvotella konsernin johdon kanssa kansainvälisen konserniyhteistyön järjestämisestä. Sitä koskeva sopimus on neuvotteluryhmän enemmistön hyväksyttävä. Erityinen neuvotteluryhmä kokoontuu konsernin johdon kanssa sen kutsusta. Aloite voi tulla joko konsernin johdolta tai konsernin henkilöstöltä 11 c §:n mukaisesti. Erityisessä neuvotteluryhmässä on vähintään kolme ja enintään 17 jäsentä.

11 f §

*Erityinen neuvotteluryhmä kansainvälisessä
konserniyhteistyössä*

Erityisen neuvotteluryhmän tehtävänä on neuvotella konsernin johdon kanssa kansainvälisen konserniyhteistyön järjestämisestä. Sitä koskeva sopimus on neuvotteluryhmän enemmistön hyväksyttävä. Erityinen neuvotteluryhmä kokoontuu konsernin johdon kanssa sen kutsusta. Aloite voi tulla joko konsernin johdolta tai konsernin henkilöstöltä 11 c §:n mukaisesti. Erityisessä neuvotteluryhmässä on vähintään kolme ja enintään 18 jäsentä.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä joulukuuta 1999. Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain kansainvälistä konserniyhteistyötä koskevia säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta niihin tässä laissa tarkoitettuihin konserneihin, joissa on tämän lain voimaan tullessa koko henkilöstöä koskeva sopimus ylikansallisesta konsernin johdon ja henkilöstön välisestä vuorovaikutuksesta.
